

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

MESEČNI PRILOG SOKOLSKO SELO

LJUBLJANA,
6 APRILA 1934Izlazi svakog petka • Godišnja pretplata 50 Din • Uredništvo i uprava nalazi se
u Učiteljskoj školi, Frančiškanska ulica broj 6, telefon broj 2177 • Račun
poštanske štedionice broj 12.943 • Oglasi po cniku • Rukopisi se ne vraćajuGOD. V
BROJ 15

Odgovor potstarešine SKJ, br. Paunkovića nadbiskupu dr. Šariću

Povodom tvrdnja u poznatoj izjavi, koju je prošlih dana dao novinarima sarajevski nadbiskup g. dr. Šarić, da je naše Sokolstvo bezversko i republikansko, potstarešina Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, brat Dura Paunković, odgovorio je novinarima, koji su ga zapitali što ima na to da kaže, sledeće:

— Mi smo još ranije kad je katolički episkopat doneo svoju rezoluciju o Sokolstvu u dovoljnoj meri pokazali kako je netačno tvrđenje da je Soko bezverski i republikanski zato što je tobože Tiršova ideologija takva.

— Mi smatramo da je vera intimna, privatna stvar svakog našeg člana i poštujemo svačije versko uverenje. Naša društva učestvuju u verskim obredima, osvećuju zastave i temelje svojih domova, a u našoj literaturi, poglavito dečjoj, uvek iskorišćujemo priliku da ukazemo na potrebu verskog vaspitanja.

Kad je reč o Tirševoj ideologiji, onda je potrebno odvojiti Tirša kao sokolskog ideologa i Tirša kao filozofa. Mi smo primili Tirševu sokolsku ideologiju a nismo primili Tirševu filozofiju. Uostalom, samom Tiršu ukazano su od strane katoličke crkve sve posmrtnje počasti ma da je bio realista u filozofiji. Njegovo »bezversstvo« pronađeno je tek sada.

A što se tiče Tirševog republikanstva, tu g. dr. Šarić namerno meša stvari. Tirš je bio republikanac ali on je to bio tada kada je čehoslovački narod vodio borbu za oslobođenje. Jedna od pretpostavki za oslobođenje bilo je uklanjanje Habsburške Monarhije, odnosno monarhije uopšte, jer se drukčije nije moglo zamisliti oslobođenje. Republikanstvo je bilo jedno sredstvo za revolucionisanje masa i za njihovo unutrašnje odepcljenje od Beča.

Ako se pitanje republikanstva posmatra kao čisto teorijsko a ne kao pitanje kaznenog zakona, onda bi g. dr. Šarić, koji se tako osećeno izjavljuje protiv republike, morao principijelno da bude uopšte protiv svake republike pa bi na primer trebao da ustane i protiv republikanske forme, recimo, u Francuskoj. Medutim, cilj njegovih reči je druge prirode. On i katolički episkopat iskorišćuju svaku priliku da istaknu Tirševu republikanstvo i da prikažu Soko kao republikanski zato da ga u masama, koji su eminentno monarhistički raspoloženi, diskredituju a sa druge strane da ga denunciraju pred višim krugovima.

To im, naravno, neće uspeti. Mi Sokoli bili smo za monarhiju još davno pre rata. Mi smo, ma u kojoj se strani nalazili, želeli oslobođenje i monarhiju jer smo je smatrali kao temelj slobode. Mi Sokoli smo stavili orol oko ličnosti Kralja Petra Oslobođioca i stvorili od njega sveca. A docnije su baš Sokoli bili ti koji su se istakli u prvom redu u borbi za oslobođenje. Ne može dakle i ne sme da se kaže da su Sokoli republikanski raspoloženi. Naš protiv, najbolji dokaz našeg monarhističkog stanja je u tome što na čelu naše organizacije, koja je stub nacionalne misli i nacionalnog života, stoji Nj. Vis. Prestolonaslednik.

O ovoj stvari, verujemo, imaće da kaže još i Savez SKJ kao takav svoju reč i da ponovno najenergičnije ustane u obranu našega Sokolstva.

Zahvala predsednika Masarika Savezu SKJ

Prvi zam. starešine Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije br. Gangl primio je od Čehoslovačkog poslanstva u Beogradu zahvalno pismo sledećeg sadržaja:

Beograd, 28 marta 1934.

Uvaženi Gospodine!

Čast mi je biti Vam tumačem zahvalnosti predsednika Čehoslovačke Republike g. dra Tome Masarika na pozdravnom telegramu, koji ste uputili Prilikom njegovog 84 rodendana.

Zelim Sokolu Kraljevine Jugoslavije punog uspeha u daljnjem radu i srdačno pozdravljam Vas i sve članove.

Poslanik i ministar:
Dr. Vclner, s. r.

Povodom najnovijeg napadaja sarajevskog nadbiskupa g. dra Šarića na naše Sokolstvo

Haranga ne prestaje

Kada se nije uspelo s predbacivanjima o bezversstvu našega Sokolstva,
sada se ono optužuje da je republikansko!

Napadaji i u italijanskoj štampi

Opet smo u središtu jednog koncentričnog napadaja. Naši protivnici u zemlji nikako ne miruju, a njima se pridružuje i štampa jedne susedne države. Mi se samo radi toga pitamo, zašto to i koji je tome cilj? Zar se tako služi interesima naše zemlje i zar ti napadaji ne pružaju baš najzgodniju priliku našim neprijateljima da to izrabljuju u svoje providne svrhe? Odgovor na to daje nam i jedan članak, koji je nedavno izišao u jednom italijanskom listu, a koji ovde prenosimo.

Medutim, najpre da se zadržimo na poslednjoj poznatoj izjavi sarajevskog nadbiskupa g. dra Šarića, koju je ovih dana objavila sva naša štampa, a u kojoj se je izjavi Preuzvišeni Gospodin dr. Šarić, među ostalim, nabacio jednom teškom klevetom i na naše Sokolstvo, naime, da je ono bezversko i republikansko!

O ostalom delu izjave g. dra Šarića bilo je dovoljno komentara u mnogim našim dnevnim listovima, i odgovori lica, koja su bila pomenuta u tom delu nadbiskupove izjave, osobito gledom na pitanje o banjalučkim veleizdajnicima, kao i o drugim stvarima, mislimo, da Preuzvišenom Gospodinu Nadbiskupu nisu bili najprikladniji, jer se bitno razlikuju od tvrdjenja Nadbiskupovih, iznetih u poznatom intervjuu sarajevskim novinarima.

Dok bi se i mi Sokoli iskreno morali da radujemo sada jednom promene shvatanja g. dra Šarića o odnosima Srba i Hrvata i njegovoj izjavi, da su Srbi i Hrvati braca jedne krvi, pa da zato nema razloga da on ne bi voleo Srbe, dotle g. Nadbiskup skoro odmah izva toga, kad je bila reč o našem Sokolstvu, izjavljuje, da on žali što ne može da poradi za Sokol, i to neće moći da

učini sve dotle, dok Sokol bude stajao na stanovištu Tirševe ideologije, koja je republikanska i bezverska! Ovde je g. dr. Šarić, neka nam oprost ovaj izraz, u najmanju ruku — sledom njegovih prvih misli — barem nelogičan. Zar je valjda nepoznato g. dru Šariću, kakve pogleda ima naše Sokolstvo i što ono propoveda, već od postanka svoga, o jedinstvu našega naroda, o njegovoj jednakosti i njegovom bratstvu, a čemu ne može da bude nikakvih prepreka, ni onih koje bi tobože poticale od iskonstruisane fraze o »istorijskim individualitetima«, kao ni od plemenskih, verskih, staleskih i svih mogućih razlika, koje se iznalaze da se spori i osujećuje jedinstvo našega naroda i ubija unitaristička misao i duh Jugoslovenstva, a što je u narodu uхватilo već najdublje, neusahnjivo korena i prostrujilo telom ove naše slobodne i ujedinjene narodne zajednice kao zdrava i sposonosa krv. Baš zato, što Sokolstvo uporno propoveda da bratstvu našeg naroda ne može da bude prepreka vera, baš zato naše Sokolstvo i ne pita za veru, već se drži načela »Brat mio koje vere bio«, i baš zato ono ne može da u svom programskom radu za narod uzme jedno versko obeležje, kao ni ostala, već ono poštuje svako versko uverenje, smatrajući ga najsvetijim delom intime svakog svog pojedinca. Ti pogledi Sokolstva na veru ne očituju se samo u njegovim rečima, njegovom nauku, već i u njegovom životu delovanju, a što se vidi i po mnogim primerima, kojima se ne samo poštuje već i utvrđuje versko osećanje sokolskih pripadnika i naročito omladina uzgaja u duhu učenja svoje vere. Pored toga mnoge naše jedinice zavele su i »Dan zahvalnosti Bogu«, osobito

to na selu (župa Mostar), a da i ne govorimo, koliko je Sokolstvo, baš među katolicima, doprinosilo uveličavanju služba Božjih i ostalih verskih obreda, kao i to, što je ono iz proćućenog priznavanja Boga i poštivanja vere uvek tražilo posvećivanje i blagosilvanje svojih zastava i domova. Zar tako ista može da deluje jedna bezverska organizacija? Ali čemu ovde to dokazivati, kada se a priori u tome pogledu odriče Sokolstvo dužno priznanje istine. I kada g. dr. Šarić govori o krvnom bratstvu Hrvata i Srba, onda on time eo ipso prelazi preko verske razlike, koja postoji između jednih i drugih. Znači, da on poštuje njihovo versko uverenje, pa tako i uverenje ostale naše inoverne braće. Eto, tako misli, oseća i radi i naše Sokolstvo, jer se drukčije i ne bi moglo, kad bi vera imala da bude spoticajni kamen jedinstvu, bratstvu i slozi našega naroda.

Ali krilatica o sokolskom bezversstvu, osobito naglašena u poznatoj poslanici Katoličkog episkopata, doživela je potpun neuspeh i s ostalim navodima svojim ta je poslanica naišla na posvemašnju i jednodušnu osudu sve naše javnosti, a i inače. Ustavši i samo najenergičnije na obranu svoga imena i svoje časti, Sokolstvo je do temelja obeskrepilo sve navode poslanice, a ujedno je i iskreno požalilo, što je jedno takvo visoko telo, kao što je zbor najviših duhovnih dostojanstvenika katoličke crkve u našoj zemlji, onako olako poklonio veru nekim tvrdnjama, iznetim od pojedinaca, i ne proverivši istinitost imputata, udario nemilice na jednu od najvećih nacionalnih organizacija u zemlji, potvrđujući svojim potpisima u poslanici tolike grube neistine. Medutim, naše Sokolstvo, dobivši punu

zadovoljstvinu, koja ga je i pripadala, ono je prešlo preko tog nemilog događaja, te smatrajući stvar likvidiranom nastavilo svoj rad u narodu za narod. Ali, »Quamvis sint sub aqua, sub aqua maledicere tentant«...

Pred ovaj katolički Uskrs imalo je da ugleda svetlo i još jedno pastirsko pismo, koje je međutim radi svog tendencioznog sadržaja bilo od vlasti zabranjeno, ali koje je ipak, u suštini, uz — dakako — na svoj način uobičajeni komentar, po metodama, stilu i duhu svoje političke kampanje protiv naše zemlje, objavio italijanski list, koji izlazi na Rijeci »La Vedeta d' Italia«. To je bilo pastirsko pismo krčkog biskupa, a koji mir prenosimo, i u originalu, radi ilustracije, kako baš i ova ničim neizazvana i ničim opravdana borba protiv našega Sokolstva od strane pojedinih naših biskupa, dolazi kao naručena nama neprijateljskom inostranstvu, koje — kako je to nedavno belodano dokazano — ne preza ni od kakvih sredstava, da bi rovarilo protiv naše zemlje i potkopavalo njene temelje. A nakon ovog pastirskog pisma krčkog biskupa dolazi ovo i pre pomenuta izjava nadbiskupa g. dra Šarića, koji iznalazi novu parolu protiv našega Sokolstva — republikanstvo! Istina je, da je Sokolstvo u Českoj kao i u Slovenskom Jugu, u našim zemljama koje su stenjale pod tudim gospodstvom, bilo republikansko, jer je u svojim težnjama da pomogne da se sruši tudinski jaram i da naš narod dođe do svoje nacionalne i državne slobode pomagalo i težilo da ruši sve činioce, koji su podržavali to ropstvo nad tim delom našega i ostalih slovenskih naroda i bili glavnim uzrokom tog ropstva. I jedna dinastija, kao što je bila Habsburška, nije mogla, barem po našem mišljenju, nikako da bude bliza sreću onome delu našega naroda pod Austro-Ugarskom, kao ni ostalim pod njom Slovenima, i zato je i naše Sokolstvo i tih slovenskih naroda po svome nacionalnom programu i po svojim nacionalnim težnjama i moralo da bude republikansko. Pa zato je i ideologija ondanšnjeg Sokolstva, koje je istom i najpre imalo da ostvari svoj nacionalni program i san i moralo da bude revolucionarna i republikanska. Ne verujemo onda, da to ne zna i g. dr. Šarić, iako se on valjda i u to doba republikanskog Sokolstva u svome političkom mišljenju i gledanjima potpuno odvajao od ondanšnjeg našeg Sokolstva, a time i od svih naših nacionalnih pokreta i težnja. Mi verujemo, da će nadbiskup g. dr. Šarić biti lošije sreće s ovom novom parolom o republikanstvu našeg Sokolstva, nego što je to bila i ona poslanica sa svojim navodima o bezversstvu i dr. Nama neće biti potreba da dokazujemo dinastičko i monarhističko uverenje našega Sokolstva, jer je od vajkada i suviše dobro poznato delovanje jugoslovenskog Sokolstva u narodu, u svim pravcima, i jer su toliki i toliko njegovi pripadnici i pre u nacionalnim borbama, pa dalje i na bojnim poljima, i u tamićama i kazamatama, u doba najtežih iskušenja stradalili, borili se, padali i krvlju i kostima svojim zidali današnju našu veliku Kraljevinu, kao što i danas svojim požrtvovnim i nesobičnim radom u narodu dograđuju ovo zdanje, uvek spremni da pod zastavom svog Najvišeg Pokrovitelja, na kojoj je sokolska ljubav ispisala geslo »Za Kralja i Otadžbinu«, polete ponovno u borbu, bude li to treba. Ali g. dr. Šarić, koji naše Sokolstvo optužuje zbog republikanstva, trebao bi da to i dokaže ili da svoju izjavu povuče, jer ga inače jedna takva insinucija potpuno diskvalifikuje kao nadpastira katoličke pastve u našoj zemlji. Mi to sada očekujemo.

Da se vidi kako je ova akcija protiv našega Sokolstva, rekli bi, planski vodena, donosimo ovde pomenuti članak, objavljen pod jednim bućnim naslovom nedavno u listu »La Vedeta d' Italia«, koji izlazi na Rijeci.

Članak u provodu glasi:

Katolički Uskrs zabranjen od

Beograda

Apel krčkog biskupa vernicima
zabranjen od jugoslovenske cenzure
»Demokratske slobode«

Zadar, 9 — San Marko biva informisan s Krka, da je tamošnji biskup predložio jugoslovenskoj cenzuri običajno pastirsko pismo, upravljeno vernicima svoje dijeceze za prethodni Uskrs. On u nikojem slučaju nije mo-

o XII

D. G. POSTALE

59

D'ITALIA

Publicità: a FIUME: Corso Vitt. Em. III N. 30, telef. 1799; a BOMAY
Via Tritone N. 102, telef. 42-971; A. LATTANZI (ma)
Ufficio Annunzi R. de Bonmartini. Per ogni millimetro di stampa, larghezza una
colonna: Commerciali L. 1.50; Comunicati, Mortuarii L. 1.50; Finanziari e Crimi-
ca L. 8.—; Economici (vedi rubrica) oltre la tassa 1.80 %. Paramenti anticipati.

tropei a Perugia

istorina

Stamane con un
diente da Firenze
50 ingegneri par-
no internazionali
nei giorni scorsi
vuti alla stazio-
li e dal capo d'
Ancona.

a coperto il pe-

glia in circa du-

rimato. Gli ospi-

onumenti cittadi-

ripartono per F

li Bajona

cuperati

quasi avuto col g-

quale partecipar-

ori di compari da

le nella giornata

pero da parte del

e banche della c-

assegni emessi c-

della Compagnia f-

i lavori pubblici

società fondata da

l nome di Boit-

dal truffatore v-

a 3 milioni e ne

LA PASQUA CATTOLICA PROIBITA DA BELGRADO!

L'appello del Vescovo di Veglia ai fedeli impedito dalla censura jugoslava

"LIBERTÀ DEMOCRATICHE,"

ZARA, 9 — Il San Marco è informato da Veglia che quel Vescovo ha sottoposto alla censura jugoslava la consueta lettera pastorale indirizzata ai fedeli della sua diocesi per la veniente Pasqua. Egli in nessun modo avrebbe potuto non sottoporre alla censura jugoslava preventivamente l'indirizzo pasquale, perché così vogliono le leggi dello stato dove regna la più perfetta delle libertà democratiche. Il censore ha mutilato la lettera pastorale alterandone la sostanza, in modo che essa è diventata un censo privo di valore e di significato e non può assolutamente essere più letta a nessuno.

Ecco, in riassunto i passi censurati. Il Vescovo richiama anzitutto l'attenzione dei fedeli sui pericoli delle organizzazioni sokoliste, il cui spirito anticattolico è in profondo contrasto coi dettami della Chiesa. E ricorda in proposito l'azione svolta in questo senso lo scorso anno dall'Episcopato jugoslavo. In secondo luogo il Vescovo si intrattiene lungamente sulle conseguenze morali della paura e della viltà dei contadini, e chiaramente illustra quella pau-

ra e quella viltà alle quali molti dei suoi diocesani e concittadini vegliotti, vendono la loro anima di cristiani e di cattolici a quel «potere» che agisce con ultima analisi contro la Chiesa cattolica.

Il Vescovo infine riafferma il principio secondo il quale alla Chiesa esclusivamente spetta il diritto dell'educazione religiosa del cittadino.

Lo Stato jugoslavo combatte il cattolicesimo perché in esso trova uno dei più grandi ostacoli alla realizzazione dei programmi proposti specialmente in Dalmazia e nelle isole. La gioventù viene attratta e costretta a vivere in un ambiente di educazione nettamente ostile al cattolicesimo. Sono note in proposito tutte le circolari emanate dal regime di Belgrado per costringere i giovani che frequentano le scuole medie e anche le elementari, a iscriversi nelle organizzazioni sokoliste che hanno per scopo la guerra al cattolicesimo.

Il Vescovo di Veglia ha tentato di ricordare ai fedeli i pericoli che derivano al popolo quando non agisce secondo i dettami della sua Chiesa, ma la censura ha impedito ogni forma di contatto tra il pastore ed i fedeli.

SLOVENSKO SOKOLSTVO

Zbor sokolskih urednika u Pragu

Kako smo svojedobno javili, održan je u Pragu 17 i 18 pr. m. u Tiševom domu, zbor urednika češkoslovačkih sokolskih listova, koji je bio vrlo dobro posećen, jer mu je učestvovalo iz 42 župe 63 predstavnika sokolske štampe. Tu su bili delom urednici raznih sokolskih listova, a delom dopisnici o Sokolstvu u raznim dnevnicima i ostaloj štampi.

Izveštaj o radu oteška štampe ČOS podneo je br. Kržiž, o izveštajskoj službi pak kod ČOS redaktorica biltena ČOS s. Božena Stiblova. Nadalje su govorili o ostalom delovanju štampe braća Sterc, Bjeheunek, dr. Barta, Toužinski i Nehasil, koji su u svojim referatima obradili zadatke sokolske izveštajске službe u dnevnom i ostalim novinama i časopisima, a zatim o zadacima župskih novinara i t. d. Razume se, da je bilo i kritike, a naročito su razni govornici kritikovali centralna glasila i ilustrativni tečnik »Jas«, na što su i urednici odnosnih listova također sa svoje strane dali potrebna objašnjenja. U otek štampe ČOS bio je ponovno izabran br. inž. Fehtner, koji je i sastavio lepi pregled sokolske izveštajске službe, a koja obuhvata danas saradnju u 19 dnevnika i 86 drugih časopisa.

Sednicu zbora urednika vodio je br. dr. Dosoudil, a prisustvovao joj je i starosta ČOS br. dr. Bukovski. Tok samoga zbora kao i izneceni referati imali su na svaki način korisnog uticaja na redakcijski i izveštajski rad u sokolskoj štampi, koja je jedan od vrlo važnih činilaca za razvoj organizacije kao i za upoznavanje njenih ciljeva po najširim slojevima naroda.

Zanimanje u ČOS za Sarajevo i Zagreb

Kako je veliko zanimanje u češkoslovačkom Sokolstvu za oba naša pokrajinska sleta, u Sarajevu i u Zagrebu, vidi se i iz toga, da je ČOS u svojoj glasilu izdala poseban prilog, u kome će čitatelji naći sve uslove za učešće na sletovima u Sarajevu i u Zagrebu, i to s tačnim obrazloženjima i objašnjenjima. Prijave za ove sletove dele se na prethodne i definitivne. Prethodne prijave trebaju župe da dostave ČOS do 15. aprila, u kojima će navesti, koliko će biti otprilike učesnika na svakom pojedinom pomenu-

(Nastavak sa 1 strane)

gao a da ne predloži jugoslovenskoj preventivnoj cenzuri uskršnje pismo, jer to traže tamošnji državni zakoni, gde vladaju najsvršenije demokratske slobode. Cenzor je iskasapio pastirsko pismo izmenivši sadržaj na način, da je od njega ostala ocedina bez svake vrednosti i značenja i ne može apsolutno da se bilo kome pročita.

Evo, u suštini cenzurisanih stavaka.

Biskup svraća naročito pažnju vernicima na opasnosti sokolskih organizacija, čiji je protukršćički duh u dubokoj protivnosti s učenjima Crkve. U vezi s time pominje i akciju preduzetu u ovome smislu prošle godine od strane jugoslovenskog Episkopata. U drugom redu biskup se na dugo zadržava na moralnim posledicama, koje proizilaze iz straha i plahosti seljaka, i jasno ilustrira ovaj strah i tu plahost, radi čega mnogi od njegovih dijecezana i krčkih sugrađana prodaju svoje duše hrišćanima i katolicima onim »silama«, koje deluju u krajnjem pogledu protiv katoličke Crkve.

Biskup na koncu ponovno naglašava načelo, prema kome jedino Crkvi pripada pravo religioznog odgoja građana.

Jugoslovenska država pobija katolicizam, jer u njemu vidi jednu od najvećih prepreka realizovanju programa, koji imaju da se ostvare osobito u Dalmaciji i na otocima. Mladost biva terana i siljena da živi u jednom ambijentu vaspitanja, koji je u najočitijoj opreci s katolicizmom. Poznati su u ovome pogledu svi raspisi, izdani od beogradskog režima da se prisile mladici, koji pohađaju srednje i osnovne škole, na upisivanje u sokolske organizacije, kojima je cilj rat protiv katolicizma.

Biskup krčki pokušao je da potseti vernike na opasnosti, koje prete narodu, ako ne deluje, prema učenjima njegove Crkve, ali je cenzura zaprečila svaki način kontakta između pastira i vernika.

Ovo pastirsko pismo krčkog biskupa bilo je, naravno, radi svojih neistinitih i tendencioznih tvrdjenja u odnosnim pasusima cenzurisano, ali je ipak, kako vidimo, baš s tim svojim inkriminiranim pasusima izišlo u pomenutom italijanskom listu.

tom sletu, dok tačan broj za definitivne prijave ČOS mora da ima u rukama najkasnije do 1. juna, da bi na taj način mogla da uredi sve potrebno za putovanje, nastanbu i drugo.

Češkoslovački dnevnik i naše Sokolstvo

Poslednjih godina opažamo utešljivu pojavu kod skoro svih češkoslovačkih dnevnika, koji imaju svoje stalne sokolske rubrike, da sve to više donose vesti iz našega Sokolstva. Tako sada čitamo upravo laskave članke povodom 60-godišnjeg jubileja br. dra Murnika, o kome su mnogi češkoslovački listovi doneli iscrpnije prikaze njegovog sokolskog delovanja. Pored toga treba da znamo, da češkoslovački dnevnik provode vrlo veliku propagandu za naše pokrajinske sletove u Sarajevu i Zagrebu, domaćajući uvek razne vesti o pripravnim radovima za oba sleta. Dalje opažamo, da u tim listovima vlada uopće veliko zanimanje za rad našega Sokolstva, jer čitamo skoro u svakom broju od tih listova u sokolskim rubrikama razne vesti o našim prednjačkim tečajevima, novim sokolskim domovima, raznim priredbama i t. d.

Bilo bi potrebno da bi se na isti način počelo i preko Saveza slovenskog Sokolstva da vrši slična propaganda također i u poljskoj i u bugarskoj štampi, pa smo stoga mišljenja, da ne bi trebalo više odlagati s ostvarenjem centralnog obaveštajnog oteška kod Saveza slovenskog Sokolstva, koji bi svoj slovenskoj štampi, naklonjenoj Sokolstvu, davao kraće članke i vesti o delovanju Sokolstva u pojedinim slovenskim zemljama.

Iz načelnništva ČOS

Javili smo već, kakva će se takmičenja ove godine održati na području ČOS. Tome sada dodajemo, da poslednji »Vestnik sokolski« ČOS donosi raspis o borbenim takmičenjima, t. j. o takmičenjima u streljanju na 20, 25 i 30 m te u mačevanju, zatim u jahanju, i to po jedinicama i vrsta. Borbeno takmičenje održaće se u Pragu, u Tiševom domu, 22. o. m., a ona u jahanju u Brnu 29. juna. Žensko načelnništvo ČOS raspisalo je za 15. o. m. javna izborna takmičenja za konačni sastav ženske međunarodne vrste za Budimpeštu.

Pitamo se mi sada, kako su ti zabranjeni pasusi došli u redakciju ovoga lista? Kome je to u interesu da se šire u stranoj štampi ovakve neistine o našoj zemlji i na lažan i zlonameran način prikazuju naše unutrašnje prilike?

Svojedobno, kada je bila izdana poznata poslanica Katoličkog episkopata protiv našeg Sokolstva, i kada je naša javnost videla u tome i jedan evidentno politički gest, onda su neki potpisnici te poslanice najodlučnije ustali protiv takvog tvrdjenja i najenergичnije odbili političku tendenciju te poslanice. A što nam pak dokazuje ovaj sadašnji način borbe protiv našega Sokolstva — i izjava nadbiskupa g. Šarića, kao i ovo pastirsko pismo krčkog biskupa, objavljeno u italijanskoj štampi? Janusovih glava, od kojih se jedna blago osmehuje Beogradu, a druga namiguje Rimu, mi ne trebamo, makar to bile i biskupske!

A što se tiče komentara italijanskog lista povodom ovog pastirskog pisma krčkog biskupa, to ti komentari neka u prvom redu padnu na savest autora tog pastirskog pisma i onoga koji u klevetanju naše zemlje šurje s tudom štampom. Naša je nacija navikla da od susedne, civilizatorske zemlje s dvotisućgodišnjom kulturom i od njene »slobodne« štampe prima svakakva latinska milovanja, i ređu i delom, ne birajući načina ni sredstava, a što bi čak i nama »balkancima« pri takvom postupku lice obililo crvenilo stida. Da smo mi ono izbacivši Hristova propela iz školskih dvorana, kako je to učinio vođa fašizma dok nije kupio od Vatikana milijardama lira potrebni mu Lateranski sporazum, sigurno bi italijanska štampa o tome pisala, kako je u Jugoslaviji katolička crkva u izdaju i kako smo u religioznom pogledu gori od boljševika. U našoj zemlji slobodno svetkuje svak svoj Uskrs kako hoće, a u fašističkoj Italiji samo u znaku liktorskih znakova. Mi smo zadovoljni s našom slobodom, a ne bi nikako želeli onu fašističku, koja ima po fašističkom tvrdjenju da izmeni i preporodi svet. Ta frštistička sloboda i spasonosna obnova koju donosi fašizam oterale je u emigraciju, koja je danas milijonska, svu duhovnu italijansku elitu, umove, državnike i umetnike prvoga reda. A kad je reč o navodnim progona katoličke crkve u našoj zemlji, o čemu bunca »La Vedeta

d' Italia«, svemu kulturnom svetu je poznato, a što je u toliko mahova pisala i sva ozbiljna evropska štampa, da je Jugoslavija idealna zemlja u pogledu verskih sloboda kao i nacionalnih manjina. A italijanski fašizam ima na duši ne samo jednog već nebrojeno naših Sedeja! Niko i nijedna vlast u našoj zemlji ne sili da se narod, omladina i učenici bilo kojih škola upisuju u sokolska društva i niti se u tim društvima sokolski pripadnici vaspitavaju u duhu koji je u opreci s njihovim verskim osećajima i uverenjima. To se naš rod u Istri sili da se odriče svojih nacionalnih osećaja, svojih nacionalnih tradicija, svoga imena, svoga jezika i svoje rasne kulture i svojih narodnih običaja, pa čak ni Bogu ne sme da se na svoj način moli. To što se događa u našoj Istri, to je ona kulturna sramota, da je gore nije iskusio ni onaj deo našega naroda kad je bio pod Turcima. Ali, čemu bi nabrajali!

Ovakvo pisanje italijanske štampe ne može nikako da pogoda dostojanstvo naše zemlje i naše nacije, ali to pisanje otkriva moralne vinovnike ovih napadaja. Neka im je na čast!

S. Č.

Sokolska radio - predavanja

RADIO-STANICA BEOGRAD

Sledeća sokolska radio-predavanja preko Radio-stanice Beograd održavaju se:

dne 12. aprila predaje brat dr. Tadeuš Lubačevski, Beograd-Matica, o temi: »Savremena Poljska« (večernje); predavanje namenjeno duhovnom pripremanju za sletove u Lavovu i Varšavi;

dne 15. aprila predaje brat Boško Novaković, Sremska Mitrovica, o temi: »Sokolska disciplina i samodisciplina« (popodnevno);

dne 19. aprila predaje brat Ante Brozović, Beograd 1, o temi: »Uloga predratnog Hrvatskog Sokolstva u nacionalnom pokretu« (večernje); predavanje duhovnom pripremanju članstva za ovogodišnji pokrajinski slet u Zagrebu.

Večernja sokolska radio-predavanja preko Radio-stanice Beograd održavaju se svakoga četvrtka od 19.10 do 19.30 časova, a popodnevna svake druge nedelje od 15.15 do 15.30 časova.

RADIO-STANICA LJUBLJANA

Sledeća sokolska radio-predavanja preko Radio-stanice Ljubljana održavaju se:

dne 10. aprila predaje brat Lojze Vrhovec, Ljubljana o temi: »Značenje sokolske televizije«;

dne 17. aprila predaje brat Fr. Zagore, Novo mesto, o temi: »Sokolski uzgoj omladine«;

dne 24. aprila predaje brat Poharc Janez, Ljubljana, o temi: »Voditelji češkoslovačkog Sokolstva«.

Upozoravaju se braća i sestre, da će se radio-predavanja preko Radio-stanice Ljubljana početi od aprila održavati svakog utorka, a ne više svakog petka kao do sada. Predavanja drže se od 19 do 19.30 časova.

RADIO-STANICA ZAGREB

Sledeća sokolska radio-predavanja preko Radio-stanice Zagreb održavaju se:

dne 13. aprila predaje brat dr. Alfred Pihler, Zagreb, o temi: »Organizacija sletova«;

dne 20. aprila predaje brat Dane Šarić, Zagreb, o temi: »Privredno značenje sokolskih sletova«;

dne 27. aprila predaje brat dr. Branko Mudrinić, Zagreb, o temi: »Sokolsko vežbanje i zdravlje«;

dne 4. maja predaje brat Dragutin Petrović, »Stanovanje i prehrana na sletu«;

dne 11. maja predaje brat dr. Stevan Matić, Zagreb; »Sanitetska služba na sletu«;

dne 18. maja predaje brat Čedomir Mileusnić, Zagreb; »Raspored sletskih svečanosti«;

dne 25. maja predaje brat dr. Oton Gavrančić, Zagreb; »Značenje sokolskog sleta u Zagrebu«;

dne 1. juna predaje brat Hrvoje Macanović, Zagreb; »Početak sletskih svečanosti«.

Sokolska radio - predavanja preko Radio-stanice Zagreb održavaju se svakoga petka u 19 sati.

Zagrebačka radio-stanica prenosiće za vreme ovogodišnjeg sleta u Zagrebu i sve sletске svečanosti, a verovatno je, da će to učiniti i Radio-stanice Beograd i Ljubljana te češkoslovačke.

Sokolski glasnik

godina II. (1920), broj 1—4, ili celo godište kupio bih, Ponudbe na: Milost, Sevnica.

„Gajret i Sokolstvo“

Časopis »Gajret«, glasilo kulturno-prosvetnog društva »Gajret«, donosi na uvodnom mestu u broju od 1. januara o. g. članak pod gornjim naslovom, a koji mi u celosti ovde prenosimo.

Kad ništa drugo ne bi vezalo rad Gajreta i rad Sokolstva, onda bi nesumljivo bilo dovoljno jamstvo to, što je Njegovu Kraljevsko Visočanstvo Prestolonaslednik Petar Starešina Sokola Kraljevine Jugoslavije, istovremeno i Pokrovitelj Gajreta.

Rad društva Gajret dovoljno je poznat, kao i rad Sokola. Sokol je naša nacionalno-viteška, a Gajret je naša nacionalno kulturna organizacija. — Nacionalno viteštvo ima da prethodi svakom ekonomskom razviku, a nacionalna kultura predstavlja plodove onih naroda, koji su izvojevali pre svega viteštvom.

Ideologija društva Gajret, zasnovana u ono doba kada je bilo vrlo teško a i opasno afirmisati svoje nacionalno obeležje, nastavila je svojim radom kroz dva i tri decenija, da po Oslobođenju i Ujedinjenju našeg naroda postigne maksimum plodova svoga rada. Sokolstvo začeto u našoj užoj domovini, od prilike kada i Gajret, postavilo je svoj rad uporedo sa kategoričkim zahtevom Nacije, da dode do svoje potpune nezavisnosti i državne samostalnosti.

Zanimljiva i čudna podudarnost! Čim je objavljen Zakon o Sokolu Kraljevine Jugoslavije, ne malo vremena posle toga, Glavni odbor Gajreta upućuje svima svojim odborima i poverenicima raspis, u kome naglašava potrebu jačanja sokolske ideologije i u kome upozorava sve svoje članstvo da se angažuje u radu za Sokolstvo, bilo kao pomažući, bilo kao izvršujući članovi. Uzvišena ideja našeg narodnog Sokolstva i pomisao da je Starešina Sokola Kraljevine Jugoslavije Njegovu Visočanstvo Prestolonaslednik Petar istovremeno i Pokrovitelj kulturnog rada Gajreta, ta ideja i pomisao je diktirala Glavnom odboru Gajreta da nastane na tome da Gajretovi radnici i članovi uzmu učešće svim svojim snagama u Sokolstvu.

Smatramo da neće biti na odmet da i danas citiramo glavne pasuse iz tri okružnice Glavnog odbora Gajreta po ovom pitanju.

U prvoj okružnici br. 1286 od 7. maja 1930 god. zapisane su i ove reči:

»... Kolika je sličnost u plemenitom nastojanju za podizanje našeg naroda između Sokola i Gajreta, najbolji je dokaz što se sa Najvišeg Mesta i jednom i drugom ukazuje podjednaka pažnja. Pa kad nam se i ciljevi tako podudaraju i kad imamo zajedničkog Protektora našeg ljubljenskog Prestolonaslednika Petra, to sledi da i smerice naše akcije i naših nastojanja teku istim pravcem i da se upotpunjavaju; a da bi se što više upotpunile, potrebna je uža saradnja i uzajamno potpomaganje.

Ta uža saradnja i uzajamno potpomaganje među ovim dvema našim ustanovama najlakše je ostvarljiva na taj način, ako članovi Gajreta, svi do jednog postanu i članovi Sokola. Na ovaj način svaki član, radnik i prijatelj Gajreta doprinosiće ne samo Sokolu nego i Gajretu, a time i ostvarenju Gajretovih ciljeva.

Imamo na umu da nisu dovoljne samo reči nego i dela. Zato kad zovne truba za Kralja i Otadžbinu, svi Gajretovi radnici, njegovi članovi i prijatelji neka su ujedno i Sokoli.

Ovaj apel i poziv glavnog odbora Gajreta treba da se shvati posvuda kao sveta i neodloživa dužnost; treba da se shvati kao naša velika potreba, jer preko Sokola i Gajreta mi muslimani idemo kulturnom pridoznanju, a tim se odužujemo našoj Otadžbini i budimo nacionalnu svest među nama. Jer samo preko Gajreta i Sokola imaćemo sa našim ostalim sugrađanima iste ideale i poglede, a istim idealima i pogledima podići ćemo se na istu visinu, pod jednakim snagama saradivaćemo na dobru Kralja, Naroda i Države i stavićemo za njih svoje živote, kad god to ustreba.

U drugoj okružnici br. 1330 od 14. maja 1930 godine Glavni odbor Gajreta izveštuje sve Gajretove odbore i poverenike o zaključku plenarne sednice Glavnog odbora Gajreta ovim rečima:

»Izveštujemo Vas, da je Glavni odbor doneo definitivnu odluku da se svi članovi Gajreta imaju bezuslovno upisati za članove Sokola. Ovaj zaključak Glavnog odbora ima se shvatiti sa svom zblijom i sprovesti striktno u svima mestima gde je to tehnički moguće, na način i u roku koje ćemo niže izložiti.

U mestima gde već postoje sokolska društva, mesni odbori i poverenici Gajreta imaju bezodvlačno stupiti s njima u vezu i najaviti pristup Gajretovih članova u članstvo Sokola.

U mestima gde ne postoje sokolska društva a postoje tehničke mogućnosti za osnivanje istih, odbori i poverenici Gajretovi imaju se bezodvlačno obratiti pismenim putem nadležnim sokolskim župama, izvestiti ih o broju članova Gajreta koji pristupaju u članstvo Sokola i zamoliti ih za uputstva, tiskanice, pravila i t. d. koja su potrebna za osnivanje sokolskih društva. U ovim mestima odbori i poverenici Gajreta zamoliće župe da im dostave potrebna uputstva svakako pre 1. juna o. g.

kako bi do ovog datuma mogli izvršiti osnivanje sokolskih društava.

U istoj okružnici nabrojane su zatim sokolske župe na području Gajretove organizacije, zatim je saopšteno da će se i Glavni odbor Gajreta sa svoje strane obratiti sokolskim župama, izvestiti ih o svome zaključku i zamoliti ih da odmah dadu uputstva po određenim sokolskim društvima, kako bi ova došla u vezu sa odborima i poverenicima Gajreta i kako bi se izvršio upis svih članova Gajreta u članstvo Sokola. Zatim su data uputstva na koji će se način izvršiti upis članova Gajretovih u članstvo Sokola.

Pri kraju okružnice upozoreno je članstvo Gajreta da će se u mesecu junu iste godine održavati sveslovenski sokolski slet u Beogradu i da je želja Glavnog odbora Gajreta da ovoj veličanstvenoj sokolskoj manifestaciji prisustvuju i članovi Gajreta — kao članovi Sokola.

U trećoj okružnici Glavnog odbora Gajreta br. 20603 od 18. jula 1930 godine napisano je po ovome pitanju i sledeće:

»Raspisima Glavnog odbora Gajreta od 7. i 14. maja o. g. pozvani su svi Gajretovi odbori i poverenici da pristupe sa celokupnim svojim članstvom u članstvo Sokola. Tim raspisima data su detaljnija uputstva i u pogledu načina upisivanja članova Gajreta za članove Sokola. Pomenutom pozivu Glavnog odbora Gajreta odazvali su se nekoji odbori u celosti, a nekoji delomično, saopštavajući da će taj upis izvršiti naknadno. Prošla glavna skupština Glavnog odbora Gajreta jednodušno je prihvatila i pozdravila odluku Glavnog odbora Gajreta da svi članovi Gajreta imaju stupiti pod zastavu Gajretova moćnog Protektora Nj. Kr. Visočanstva Prestolonaslednika Petra. Na osnovu toga, pozivamo sve društvene odbore i poverenike da svi neizostavno izvrše upis svojih članova u članstvo Sokola, u koliko to već nisu učinili, a prema uputstvima Gl. odbora Gajreta od 14. maja o. g.

»... Pored spiska upisanih Gajretovih članova, koji će sami iz vlastitih sredstava plaćati sokolsku članarinu, neka se dostavi Glavnom odboru do označenog roka i spisak onih članova Gajreta, koji nisu u materijalnoj mogućnosti da plaćaju sokolsku članarinu iz vlastitih sredstava, kako bi Glavni odbor mogao blagovremeno iznami materijalna sredstva za plaćanje njihove članarine...»

Plodovi napred citiranih raspisa osetili su se neposredno iza njih: počevši od najviših položaja u sokolskoj organizaciji pa do najmanjih funkcija, muslimani, Gajretovi članovi i radnici, pristupali su Sokolstvu u velikom broju s uverenjem da, pristupajući Sokolstvu, samo produžavaju viteški deo svoje kulturne inicijative. Pristupajući redovima Sokola, oni su bili ubeđeni da vrše svoju dužnost koja, u drugom obliku, nije ništa drugo nego produženje onih dužnosti koje diktuje Gajret. I nije prošlo mnogo vremena pa se je ustanovilo da u redovima Sokolstva broj muslimana iz dana u dan jača, kako u unutrašnjosti, tako i u Sarajevu. Prva vidna i ubeđljiva manifestacija te privrženosti muslimana Sokolstvu konstataovana je prilikom održane akademije »Vratničkog Sokola« u Narodnom pozorištu u decembru prošle godine, čiji su program izveli u glavnom pitomci ovdašnjeg Gajretova muškog internata. U opštem oduševljenju, kojim su muslimani prihvatili ideologiju Sokolstva, ova akademija predstavljala siguran znak da muslimani pristupajući Sokolu ne čine ništa drugo no slušaju glas nacionalne svesti.

Jugoslovenstvo Sokola, upoređeno sa osnovnom ideologijom Gajreta, predstavlja produženje te ideologije; ono je sinteza ideologije Gajreta, saobražene potrebama države kao celine. I kao što jedinstvenost države predstavlja maksimum zakona, a Jugoslovenstvo njegov ideološki pandan, tako i Gajret svojom ideologijom predstavlja jedan od stubova na kojima je podignuta veličanstvena zgrada, kojom se danas ponosimo.

Učešće muslimana u Sokolstvu mnogo je znatnije nego što bi se u prvi mah mislilo. Bez obzira na materijalne mogućnosti pojedinaca, Sokolstvu su prišli i još uvek prilaze pojedinci i grupe muslimana, radnika i pristaša Gajreta, uvereni da će u Sokolstvu naći nacionalno-vitešku afirmaciju svojih nacionalno-kulturnih nastojanja. Ne čine to oni iz razloga obične društvenosti i iz samih razloga neophodnosti te viteške organizacije, kao diktata. Oni to čine iz jednostavnog razloga, jer su uvereni da pristup Sokolstvu znači čeličenje njihove volje za opšti progres, da pristup Sokolstvu predstavlja onaj unutrašnji nagon: da čovek iskazujući se viteški, kazuje sve svoje najbolje mogućnosti i uslove za kulturnu afirmaciju.

Potrebno je konstatovati, da je i pre donošenja Zakona o Sokolu Kraljevine Jugoslavije bio priličan broj muslimana u Sokolu. Prema tome raspis i akcija Glavnog odbora Gajreta u ovom pravcu nisu bili ništa drugo nego analogija jedne već utvrđene akcije; nisu bili ništa drugo nego postulat jednog već gotovog stanja. Učešće muslimana u Sokolu, bez obzira na vrstu toga učesća, bio je dovoljan razlog da Glavni odbor Gajreta utiče na to, da to učešće

ROSIJA-FONSIER • društvo za osiguranje i reosiguranje • Beograd

bude što jače i življe. A da je Glavni odbor Gajreta svojim raspisima naišao na potpuno razumevanje, dokaz je oduševljeno pristupanje muslimana — članova Gajreta u sokolske redove.

U danima kada svi narodi i sve države preživljaju jednu tešku privrednu krizu, Sokolstvo kao ideologija viteštva i optimizma, služi nam kao potstrek, da smišljeno i trezveno prebrodimo sve teškoće koje nam se nameću silom priroda i da putem Sokolstva pružimo mogućnost svima osebinama naše rase, da dođu do svog punog izražaja.

Radeći viteški u Sokolstvu i trudeći se da se kroz Gajret kulturno oboležimo, mi muslimani, Gajretovi radnici, svesni smo, da svoj zadatak vršimo predano, bez obzira na to, kako se tumači taj rad u redovima onih koji skeptom prikrivaju svoje vlastite nedostanke.

Društvo Gajret, — koje je steklo neocenljivih zasluga na kulturno-nacionalnom podizanju i osvešćavanju našeg muslimanskog življa, i čije se je veliko i plivno delovanje među muslimanima toliko osećalo baš u doba pod tuđinom,

da je to predstavljalo pravi trn u očima austrijskih vlasti, koje su stoga 1914 i postavile komesarijat nad društvom, progonile njegove članove i bacile njegovo vodstvo u internaciju, — razvilo je nakon našeg nacionalnog oslobođenja i ujedinjenja naročito uspešno svoj plodonosni rad, da promicanjem prosvete među našim muslimanima i širenjem i jačanjem misli jugoslovenskog duhovnog jedinstva služi najvišim interesima naroda i države. Ti isti visoki ciljevi, kojima teži i naše Sokolstvo, logično je što su ove i još neke naše organizacije dovele na istom putu do susreta, pa gredeći istome cilju njihova harmonija u narodnom radu, uzajamno potpomaganje te bratska saradnja i sloga mogu da budu primerom i ostalim našim nacionalnim i kulturnim organizacijama. Uspeh u narodnom poslu imperativno traži, ako ne možda jednu koncentraciju snaga, a ono svakako najužu kooperaciju, kojom će se omogućiti i pravilna podela rada u narodu, a u čemu do sada u našem javnom društvenom životu, nažalost, vlada tolika pometnja.

IZ NAČELNIŠTVA SAVEZA SKJ

Sednica saveznog T. O.

Sednica saveznog tehničkog odbora održana je u Ljubljani dne 3 o. m.

Na sednici rešavana su tekuća pitanja i doneti potrebni zaključci. Savezni načelnik br. Ambrožič izvestio je, da je sazvaao za dan 27 o. m., u 9.30 časova u saveznim prostorijama u Beogradu, zbor župskih načelnika i načelnica. Dnevni red zbora već je razaslan svim župskim načelnicima, a kojima će biti pravovremeno dostavljeni također i odnosni pravilnici kao i izveštaji.

U buduće sednice saveznog tehničkog odbora održavaće se, u Ljubljani, svakoga utorka u 16.30 časova.

Jugoslovenska Sokolska Matica u Ljubljani

registrovana zadruga s ograničenim jamstvom

U smislu § 23 pravila sazivlje se

redovna glavna skupština

za petak, dne 20 aprila 1934 u 17 sati u prostorijama Narodnog doma u Ljubljani, Tomanova ulica

DNEVNI RED:

- 1) Potvrda bilance te računa dobitka i gubitka za god. 1933.
- 2) Apsolutorij upravi zadruge.
- 3) Izbor nove uprave.
- 4) Eventualija.

Glavna skupština može stvarati zaključke, ako je zastupana barem 1/3 svih zadrugara. Ako ih nije toliko, pola sata kasnije na istom mestu i sa istim dnevnim redom drži se druga glavna skupština, koja može stvarati zaključke bez obzira na broj prisutnih (§ 27 pravila).

Ljubljana, 3 aprila 1934.

Upravno veće

II pokrajinski slet u Sarajevu o. g.

U mesecu junu ove godine Sarajevo će dobiti svečani izgled, kakav do sada u svojoj istoriji nije imalo. Hiljade i hiljade Sokola i Sokolice iz svih krajeva naše mile domovine doći će da uveličaju II pokrajinski slet, koji priređuje Sokolska župa Sarajevo, kao domaćin, skupa sa župama: Banja Luka, Tuzla, Kragujevac, Užice, Mostar i Cetinje. Pripreme za ovu veličanstvenu manifestaciju sokolske misli u punom su jeku. Svi odbori, koji se brinu za ovaj slet, rade marljivo i savesno. Prijave za učešće na sletu stižu svaki dan. Dosada se prijavilo preko 3800 školske omladine, preko 3500 muškog i ženskog narasta, a za glavne sletske dane prijavilo se do sada preko 5500 vežbača i preko 17.000 ostalih učesnika. Naravno, ove će cifre narasti, jer neke župe i škole na teritoriju tih župa nisu još poslale brojno stanje učesnika. Interes za ovaj slet je ogroman. Taj interes pokazuju ne samo sokolske jedinice na teritoriju Kraljevine Jugoslavije, naše škole i naša vojska, nego i braća Čehoslovaci, koji će, na glavnim sletskim danima, vežbati prvi put u Sarajevu, u našem broju. Pored Čehoslovaka pozvano je rusko zagranično Sokolstvo, Poljaci i Bugari. Za razvoj jugoslovenske i sveslovenske sokolske misli učesno spomenute braće biće od neprocenljive vrednosti.

Raspored sleta je ovaj:

2 juna uveče polazi štafeta iz Sarajeva u Topolu. U njoj će učestvovati preko 2000 trkača, koji će položiti u Sarajevu zapalenu baklju na grob blaženopočivšeg Kralja Petra Velikog Oslobođioca;

2 i 3 juna dani su srednjoškolske omladine;

9 i 10 jula utakmice Sokolske župe Sarajevo;

Savezni prednjački tečaj za članice

U vremenu od 12—24 pr. m. održan je u vežbaonici Sokolskog društva u Ljubljani-Tabor savezni prednjački tečaj za članice. U taj tečaj bilo je prijavljeno 54 sestre, a primljeno 31, dok su ostale otklonjene, jer nisu ispunjavale potrebne uslove. Tečaj je završio 30 članica, i to iz ovih župa: Beograd 2, Bjelovar 2, Karlovac 2, Ljubljana 2, Maribor 2, Mostar 1, Niš 1, Novo mesto 1, Novi Sad 2, Osijek 5, Split 1, Sušak-Rijeka 1, Šibenik-Zadar 2, Tuzla 1, Vel. Bečkerek 1 i Zadar 4. Po pozivu bilo ih je 12 učiteljica, odnosno učiteljskih abiturientica, 4 državne činovnice, 5 privatnih činovnica, 3 studentice i 6 privatnica.

Sve tečajnice imale su dobru teorijsku i praktičnu predzobrazbu te je zato tečaj i uspeo odlično. Tečaj je bio na internatskoj osnovi u Obrtničkom na vijećničkom domu pod vodstvom savezne prednjačice s. Jelke Ban. Tečaj je trajao 12 radnih dana i na praznik 19. marta. Tečajnice su bile zaposlene dnevno 8 sati, i to od 8—12 i od 14 do 18 sati.

Ostali savezni prednjački tečajevi u Ljubljani

Od 11—19 o. m. održaće se u Ljubljani savezni tečaj za članove, u kome će se predavati svi odnosni predmeti sem vežaba na glavnim spravama, a u koji će tečaj biti primljen iz svake župe po jedan prednjač.

Od 23 o. m. pa do 5 maja održaće se u Ljubljani savezni prednjački tečaj za članove.

Meseca maja održaće se još osmo-dnevni tečaj za članice, u kome će se predavati sve grane telovežbe osim telovežbe na spravama, a u ferijskim mesecima održaće se još i plivački tečajevi kao i tečajevi za vodnike naraštaja i dece, i to za članove i članice.

16 i 17 juna dani sokolskog naraštaja, dece i vojske;

27, 28 i 29 juna glavni sletski dani.

27 juna biće otvoreni sokolske izložbe u Gradskoj vijećnici. Na izložbi će se prikazati istorijski razvoj sokolske misli u našim krajevima. Istoga dana prirediće se u Narodnom pozorištu Prvi muzički slet, na kome će se vršiti natecanje pojedinih sokolskih muzika, fanfara, tamburaških zborova i guslara.

28 juna biće svečana sednica u Narodnom pozorištu u znak proslave 25-godišnjice osnivanja prve Bosansko-hercegovačke sokolske župe.

Sletski odbor, koji rukovodi ovim sletom, naročito je aktivan. Povodom sleta izdaje se naročita Spomenica. — Kao pozdrav sletu izdana je i mala zbirka prigodnih sokolskih pesama, pod naslovom »Sletu zdravo«. Da bi učesnici na sletu dobili tačne informacije o svemu, Sletski je odbor počeo izdavati list »Slet u Sarajevu«, koji će do sleta izlaziti svakih 15 dana. Sem toga, Sletski odbor će izdati i »Vodič« za slet. Sletsku značku izradio je g. Marin Studin. Značku predstavljaju Sokola u času kada je odapao strelu, a iznad njega vide se dva sokola u letu, s lipovim grančicama u kljunu. Sletska marka je u radu prema nacrtu slikara g. Pere Šaina. Prikazuje Sokola raširenih krila kako se iz snažnog zaleta spušta na Principov most. Sletski plakat je također u izradi i biće uskoro razaslan svima jedinicama. Gradnja stadiona počinje u toku ovog meseca. Predviđa se da će sletisti moći primiti oko 20.000 gledalaca.

II pokrajinski slet u Sarajevu biće veličanstvena slika našeg Sokolstva, i gradskog i seoskog. On će dokazati da je nacionalno Sarajevo uvek spremno za ovakve patriotske manifestacije. — Zato je naša dužnost da svi bez razlike uveličamo ovu retku sokolsku svetkovinu.

H. C.

KRONIKA

60-godišnjica generala Rudolfa Maistera-Vojanova. Dne 29 pr. m. navršio je 60 godina poznati slovenački pesnik i oslobodilac Maribora general Rudolf Maister-Vojanov. Jubilarac rođen je 24 marta 1874 u Kamniku. Nakon osnovne škole u Kamniku, pohađao je gimnaziju u Kranju i Ljubljani, zatim je stupio u kadetsku školu u Beču, iz koje je izišao godine 1894 kao potporučnik. Kao oficir služio je po raznim krajevima bivše Monarhije. Maister je bio jedan od onih, koji ne samo da nije zaboravio na svoj materinski jezik, već i u uniformi austrijskog oficira ostao vatreni nacionalista. On je i priznati slovenački pesnik. Pisati pesme počeo je godine 1890, još kao dak kadetske škole, i to u »Vrtcu«. Kasnije su njegove pesme izlazile u »Vesniku«, »Zvonu«, »Zvončiku«, »Slovanu« i u dnevniku »Slovenski Narod«. Za vreme rata kao politički sumljiv bio je 3 i po meseca konfiniran. Za vreme prevrata preuzeo je u svoje ruke komandu nad slovenačkim vojnicima u Mariboru, koji je na taj način s čitavom pokrajinom na severu od Drave spasio našoj otadžbini. Narodna vlada imenovala ga je tada generalom, a kasnije za ovaj junački čin u znak zahvalnosti 28 opština izabralo ga je počasnim građaninom. Godine 1920 postaje počasni adutant Nj. Vel. Kralja, dalje predsednik komisije za razgraničenje s Italijom. Bio je penzionisan 1924 i od tada živi u Mariboru, gde još aktivno radi u nacionalnom životu ovog pograničnog dela naše domovine.

Dragocena zbirka jugoslovenskih narodnih nošnja i vezova u Pragu. Početkom ove godine umro je u Zagrebu Salomon Berger, rodom iz Novog Mesta nad Vahom, koji je vlastitom ustražnošću i sposobnošću uspeo da postane od siromašnog trgovačkog pomoćnika ugledni i bogati preduzimač i direktor Etnografskog muzeja u Zagrebu, koji je on zapravo svojim bogatim zbirkama, koje je muzeju darovao, i pomogao osnovati. U svom testamentu deo svoje ostavštine ostavio je zagrebačkom Etnografskom muzeju, jedan manji deo Narodnom muzeju u Turčanskom Sv. Martinu, a jednu krasnu kolekciju naših narodnih nošnja i vezova Narodnom muzeju u Pragu, koji je na taj način došao do prve veće zbirke jugoslovenskih narodnih nošnja i vezova, pa će sada uprava muzeja nastojati, da ovu kolekciju dopuni s nošnjama iz svih krajeva naše otadžbine, kako bi brojni posetioци u posebnom jugoslovenskom otketu imali bar pregled glavnih naših nošnja i prekrasnih vezova. I ovo će mnogo pripomoćki upoznavanju i međusobnom kulturnom zbliženju braće Čehoslovaka i nas i poslužiti kao propaganda za posetu naših krajeva.

20 godina od smrti Steve Miličevića. Krajem marta 1914 godine, uoči svetskog rata, umro je zaslužni srpski novinar i ugledni nacionalni radnik Steva Miličević, koji je uza sve ostao za celog svog života veoma skroman. On je jedan od početnika moderne žurnalistike u srpskom delu našeg naroda i početkom sedamdesetih godina postao je prvi profesionalni novinar u predratnoj Srbiji. Bio je vanredan talenat i umeo da piše upravo sjajno. Nezaboravni ostaće njegovi vatreni članci u »Srbobranu« o zarobljenoj raji u Bosni, koji su upravo senzacionalno delovali i zabrinuli okupatne vlasti u Bosni i kamirili u Beču. Radi ovih članaka došlo je čak i do pritiska Beča na Beograd, gde su onda vladali Austriji skloni Obrenovići, ali je Miličević ostao nepokolebljiv kao svetla primer čista i nesavitljiva karaktera.

Razne vesti. Završena je statistika o broju stanovnika Praga. Po ovoj statistici krajem lanske godine brojio je Prag oko 900.000 stanovnika, pa se time već bliži milionu. Godišnji porast stanovnika poslednjih godina iznosi od 40.000 do 50.000 ljudi.

Čehoslovačka vodi naročitu brigu za muzeje, kojih je po neslužbenoj statistici na području Republike oko 500. Od toga ima sam Prag 57 raznovrsnih muzeja. Od ukupnog broja muzeja u čehoslovačkim je rukama 380, u nemačkim oko 100, a u mađarskim 14.

U Varšavi prošlog meseca priredila je poljskojugoslovenska liga dalmatinsko veće, kojemu su učestvovali pored našeg poslanika g. Branka Lazarevića i najodličniji predstavnici poljske javnosti i mnogobrojna publika. O značaju Dalmacije u jugoslovenskoj kulturi govorio je prof. Pogonovski, a o njezinoj istoriji prof. univerziteta g. Okuninski. Na kraju je sekretar lige g. Mokzulovski prikazao film prirodnih lepota našeg

Primorja, koji je sve prisutne upravo zadivio.

Jedan naš jubilej u Čehoslovačkoj. Tokom ove godine proslaviće u južnoj Moravskoj, na samoj austrijskoj granici, Moravski Hrvati 350-godišnjicu svog doseljenja u ove krajeve. Moravski Hrvati, koji još prilično govore našim jezikom, doselili su se u te krajeve godine 1584, a doveo ih je Kristof od Tojfenbaha, koji je onda bio vojni zapovednik Hrvatske i koji je u Hrvatskoj imao svoja imanja. Danas Moravski Hrvati žive u opštinama Frelihov, Novi Pršerov i Dobro Polje. U susjedstvu, preko granice u Austriji, žive njihova braća Gradišćanski Hrvati, koji su također došli u Gradišćansku otprilike u isto vreme.

IZ NAŠIH ŽUPA DRUŠTVA I ČETA

Župa Karlovac

JASENAK. — Dana 18 marta o. g. održala je ova četa sokolski sastanak sa svrhom dogovora za daljnji napredni rad ove čete u ovoj godini. Sastanku su prisustvovali skoro svi članovi i članice ove čete. Prisutne je pozdravio br. starešina Mamula Jovan sa prigodnim govorom izneviš značaj današnjeg sastanka. Posle pozdrava prisutnih od strane br. starešine uzeo je reč br. načelnik Branko Manojlović, koji je u svom opširnom govoru izneo rad i uspeh okolnih br. četa, a naročito svestrani rad i uspeh br. sokolskih četa u Hercegovini, poželjivši, da i naša četa pođe tim putem za dobro ovog kraja. Sokolstva i države. Govor br. načelnika bio je od prisutnih članova i članica saslušan s puno pažnje i toplo pozdravljen.

Župa Sušak - Rijeka

SUŠAK. — Župska skupština. U sokolskom domu u Sušaku, u nedelju 25 marta o. g., održana je 26 glavna godišnja skupština Sokolske župe »Sušak-Rijeka« s običajnim dnevnim redom. Ovoj su skupštini prisustvovali delegati svih župskih društava i 2 četa (Ledenice i Vrhovine), svega 51 delegat, svi članovi župske uprave, brat gradonačelnik Đura Ružić, delegat Saveza br. Ante Brozović, savezni tajnik, delegat br. župe Zagreb s. Štefa Brozovića i br. Čeda Mileusnić.

Tačno u 9 časova župski starešina br. Ivo Polić otvorio je skupštinu i pozdravio sve prisutne. U zanosnom govoru setio se našeg prvog i najvećeg Sokola, Nj. Vel. Kralja Aleksandra I. Nj. Vel. Kraljice Marije, Nj. Vis. Kraljevića Petra, starešine Sokola, i celog Kralj. doma i predložio, da se sa skupštine upute Njih. Veličanstvima i našem sokolskom starešini, Nasledniku Prestola Petru, pozdravni brzojavi, koji su stojeće saslušani i prihvaćeni uz oduševljene manifestacije. Pozdravio je zatim redom gradonačelnika Sušaka br. Đura Ružića, delegata Saveza SKJ br. Antu Brozovića, starešinstvo SKJ, naročito br. Gangla, i delegate br. župe zagrebačke s. Brozovića i br. Mileusnića. Brat se je župski starešina osvrnuo zatim na lanjski slet u Sušaku, koji je u svakom pogledu uspeo. Tom je prilikom izneo sve poteškoće s kojima se je župa morala boriti da od Ministarstva saobraćaja izvojuje popust na željeznici. Dotakao se je i ovogodišnjih sletova u Sarajevu i Zagrebu i pozvao nazočnu braću dele-

gate da se postaraju kako bi se naše jedinice svestrano pripravile da mogu župu dostojno da zastupaju. Na koncu je zamolio braću da sa svom ozbiljnošću pristupe današnjem većanju. Posle overovljenja zapisnika uzeo je reč delegat br. Saveza br. Brozović da isporučiti iskrene pozdrave i velike osećaje ljubavi, koju br. Savez oduvek goji prema župi »Sušak-Rijeka«, na ovoj straži na krajnjoj zapadnoj granici naše države. Zatim je delegat zagrebačke župe br. Mileusnić s nekoliko toplih reči pozdravio skupštinu i pozvao da ova župa listom pohli na slet u Zagreb, jer nas Zagreb na svojoj velikoj manifestaciji bratski treba. Došli su na red izveštaji pojedinih župskih časnika, koji su bili otisnuti u posebnom Izveštaju o radu župe u g. 1933. Uz neznatne napomene bili su primljeni izveštaji tajnika, blagajnika i načelnika, bez primedbe prihvaćeni su bili ostali izveštaji. Naročito su toplo bili primljeni izveštaj prosvetara, koji je bio akklamiran, i izveštaj statističara čiji je vrednost naročito istakao br. župski starešina.

O župskom proračunu bilo je osobito govora. I svi su govornici naglašavali teške materijalne prilike župe zbog toga što župske jedinice ne plaćaju svojih prinosu. Radi tih neprilika sveden je na minimum i ovogodišnji budžet, koji predviđa svega dohodaka 50.603 Din. Od toga će se utrošiti za upravu 27.603 Din, za potrebe tehnike 13.000 Din, za potrebe prosvete 10.000 Din — svega 50.603 Din. U toj je zgođi br. načelnik istakao kako je za potrebe uspešnog tehničkog rada predviđena svota prevelika i, na osnovu zaključka zbora društva, načelnika, predlaže glavnoj god. skupštini da za potrebe ŽPO-a odobri bar svotu od 18.000 Din. Isto je tako izneo nemogućnost da se izvede prosv. program u župi s votiranim svotom od 10.000 Din predsednik ŽPO-a br. Ivančić, koji na temelju zaključka zbora društva, prosvetara, predlaže da se rečena svota poviši. Obojica su predložili i sankcije za jedinice koje do 1 juna o. g. ne uplate župi i Savezu dužne prinose, i to da se: jedinica zabrani svaki nastup na ovogodišnjim sletovima i natecanjima, odn., ako i posle ponovne opomene ne uplate svoj dug i prinos za prvu polovicu g. 1934. da se takve jedinice jednostavno brišu. Posle duge debate, u kojoj su uzela učešća mnoga braća, prihvaćen je konačno predlog ŽTO-a i ŽPO-a glede sankcija prema jedinicama s time, da se ŽTO-u odobrava tražena povišica budžeta, a ŽPO-u povišice se isti kako budu stizavale župi otplate dugova. Dalje je

na predlog ŽTO-a odobreno da se održi u župi jedan 14 dnevni tečaj za prednjačice. Isti je izneo da će naša župa sudjelovati na 2 ovogodišnja sletu, u Sarajevu s 4 odeljenja, u Zagrebu cela župa korporativno da se br. župi Zagreb vrati milo za drago. Predlog je bio s odobravanjem primljen. Odboren je bio i predlog za održavanje okružnih sletova, koji će biti: u Baški u polovini jula za okružje Krčko, za okružje Kastavsko-grobničko u Zmetu 27. maja, za rapsko-paško okružje u Novalji 29. juna, za bakarsko okružje 13. maja natecanja, a 3. juna slet u Kraljevici, u uskočko-vinodolskom okružju 15. jula u Novom, župsko natecanje u plivanju i veslanju prigodom proslave 25. godišnjice novljanskog Sok. društva, a okružni slet u Senju 27. maja, u ličkom okružju održavaće se u Otočcu u avgustu i župski slet seoskih četa obvezatan za sve jedinice; tom prilikom upriličiće se izlet na Plitvice Jezera. Predlog je bio prihvaćen. Prilikom pretresanja predloga podnešenih od br. jedinica glavnoj god. skupštini prihvaćeni su bili predlozi br. društva Gospić: da se u upravu sok. jedinica mogu birati samo članovi koji su do 26. godine života bar 3 godine proveli u vežbaonici, i da se u sedišta župe osnuje posebni otek za seoske sok. čete u koji treba da uđu braća Boras, Ivančić i Potkonjak. Prvi predlog od ova 2 biće dostavljen br. Savezu za saveznu glavnu god. skupštinu. Posle toga je, nakon kratkog odmora, pod pretresavanjem dobnog predsednika br. Steve Uzelca aklamacijom prihvaćen predlog za novu župsku upravu, koja je sastavljena ovako: starešina br. Ivo Polić; I zam. star. br. Bačić Milan; II zam. star. br. Branković dr. Dord; III zam. star. br. Maharič Albert; tajnik br. Omerbegović M. Alija; zam. tajnika s. Širola Marija; prosvetar br. Ivančić Ivan; načelnik br. Boras Marijan; I zam. nač. br. Jazbec Janko; II zam. nač. br. Margan Ante; načelnica s. Šepić Gabra; II zam. načelnice s. Mohorić Roma; I zam. načelnice s. Kangrga Nada; blagajnik br. Jereb Jaka; odbornici: br. Braun Josip, Margan Ante, Milković Mate, Pelcer Egidije, Prosen Makso, Retl Dragutin, Riger Vlad., Šepić prof. Ante; Švalba dr. Ante; zam. načelnici: br. Bačić Josip, Emili Boren, Ježić inž. Miroslav, Klepić Milovan, Kraljević Vlado, Lončar Ivan, Peteh dr. Josip, Prelovec Janko, Stipčić Viktor, Stojanović Miloš, revizori: br. Blaž dr. Vladimir, Čop Ivo, Duić inž. Branko, Radan Vilko, Sukalić Srećko; Zamenici: br. Borčić Danko, Hero Nikola, Potkonjak Mihajlo, Ružić Bude, Zalar Vinko; sud časti: br. Bačić dr. Niko, Lukanović dr. Davor, Mikuličić dr. Vinko, Pavelić dr. Ferdo, Ujčić Franc; zamenici: br. Bačić Ante, Dukić Ivo, Nikolić Aleksandar, Omerbegović M. Alija, Uravić Josip; barjaktar br. Marić Volf.

Na ponovnom poverenju se je u svoje ime i u ime ostalih članova nove uprave, u koju su birani najbolji od najboljih, zahvalio br. župski starešina Ivo Polić.

Kod eventualija je govorio brat Forempoher dr. Milan (Delnice) o potrebama njegove jedinice za dovršenje sok. doma. Braća Prelovec i Ivančić zamolili su objašnjenje o stanovištu br. Saveza u pitanju promene zakona o osnivanju SKJ. Po tom važnom pitanju dao je iscrpivo obaveštenje br. savezni tajnik Brozović. Br. Ivančić izneo je pitanje odgoja sok. dece i naraštaja kojemu treba naročito obratiti pažnju, pa moli br. župsku upravu i svu prisutnu braću delegate da se oz-

biljno pozabave ovim pitanjem, kako nas ne bi vreme preteklo. S time u vezi istakao je, da je o tom aktuelnom pitanju raspravljao zbor društva, prosvetara i zbor društva, načelnika ove župe, koji su po tom pitanju doneli rezoluciju, koja će biti saopćena merodavnim sok. faktorima. Na koncu se je br. Buzdon Marijan setio zaslužnog nac. radnika i vrlo brata pok. prof. Vjekoslava Spinčića, komu je čitav skup odao počast ustajanjem i poklicima »Slava mu!«

Pošto je ovako bio iscrpljen dnevni red, u 13 i po časova, zaključio je br. Ivo Polić skupštinu vrućim apelom na sve prisutne da se požrtvovno prihvate sok. posla na korist naroda i Kralja. U taj čas prolomila se dvorana od oduševljenog klicanja Sokolstvu, Kralju i Jugoslaviji.

I skoro smo se morali rastati s braćom i sestrama, koji su trebali putovati, ali je najveći deo delegata ostao na skupu u lepo pripremljenom novom uređenom Gradanskom podrumu gde je serviran zajednički obed, koji je produžen u živoj zabavi i veselju uz pesmu i svirku orkestra vojne muzike. U toj prilici održani su nekoliko lepih sokolskih i rodoljubnih govora, između kojih je naročito zapažen oduševljen govor gradonačelnika Sušaka br. Đure Ružića i br. majora Nikolića, koji je nazdravio braći Bugarima. U ugodnom raspoloženju ostala su braća zajedno do 17 i po sati kad se je jedna skupina od tridesetak braće i sestara izvezla na izlet u Krasicu, a ostali se rastali, ponevši sa sobom najugodnije uspomene s ovog veličanstvenog sokolskog skupa. — Prof. A. Š.

SUŠAK. — Zbor društvenih načelnika. Uoči ovogodišnje glavne skupštine naše župe imali su načelnici (ice) sokolskih društava i četa 24. marta o. g. svoj redoviti godišnji zbor u Sokolskom domu u Sušaku.

Na ovom je zboru uzelo učešća 35 naših sok. jedinica s 43 izaslanika. Zboru su prisustvovali i svi članovi ŽTO i župski prosvetar br. Ivan Ivančić, i njegov zamenik br. Ante Šepić.

Zborovanje je počelo 18 i po časova i trajalo je do 22 i po časa. Na ovom veći naših tehničkih sok. radnika doneti su važni zaključci.

Zboru je predsedao župski načelnik br. Marijan Boras, koji je s nekoliko jakih reči pozdravio prisutne. Zatim je istakao, da su izvršeni svi zaključci prošlog zbora načelnika u decembru prošle godine. Pre prelaza na dnevni red setio se je velikog našeg sokolskog radnika brata dr. Viktora Murnika, koji 25. marta o. g. slavi 60. godišnjicu svog blagotvornog života, pa je predložio, da mu se s ovog zbora pošalje brzojavni pozdrav. Predlog je s velikim odobravanjem prihvaćen. Tom prilikom došlo je do burnih aklamacija zaslužnom našem bratu.

Zatim je pročitan zapisnik o prošlom zasjedanju zbora. Prilikom pretresanja izveštaja župskog načelnika izneli su delegati br. društava Bakar, Senj i Gračac neke svoje primedbe u stvari nepovoljne ocene njihovih jedinica. Na njihove izvide odvratio je br. načelnik, a po tom je u celosti bio izveštaj primljen. Br. župski načelnik izneo je zatim, da se u našim redovima oseća nedostatak prednjačica. Da se ovoj nestašici doskoči, održaće se od 16. aprila o. g. dalje jedan 14-dnevni tečaj za prednjačice i moli delegate br. društava i četa da porade na tome da u taj tečaj dođe što više članica. Tečaj će biti posve besplatan za jedinice koje treba da snose jedino putni trošak za svoje tečajnice. U isto vreme

bi se održali i ispiti za društvene i župske prednjačice. Predlog je prihvaćen. Što se tiče javnih nastupa donet je zaključak, da će naša župa sudjelovati s 4 odelja na sletu u Sarajevu, a korporativno na sletu u Zagrebu. Naša će župa nastupiti s posebnom tačkom, te će izvesti naša narodna kola i slovenske plesove u narodnim nošnjama. Posle sleta prirediće jedan izlet naraštaja u okolicu Zagreba. Sledio je referat sestre Marije Širola o temi: Udešavanje sok. vaspitnog sustava današnjem duhu vremena pri radu s naraštajem i decom. U tom su referatu, koji je vrlo pažljivo saslušan, izneti bili razni problemi, koji su od velike važnosti u odgoju sok. dece i naraštaja, kojima sok. vaspitni organi, a to su u prvom redu društveni načelnici i prednjači, treba da obrate svu svoju pažnju. Br. župski prosvetar Ivančić naglasio je posle referata da je i nedavni zbor društva prosvetara o tom pitanju većao. Na tom je zboru prihvaćena i rezolucija, koja će biti dostavljena merodavnim sok. faktorima, a u kojoj se traži, da se sok. vaspitanju dece i naraštaja u buduće pokloni naročita briga.

Prilikom pitanja nastupa i natecanja u našoj župi zbor se je složio u tome, da okružni slet za krčko okružje bude u Baški u polovici jula, za kastavsko-grobničko u Zmetu 27. maja, u Novalji za otočko okružje 29. juna, za okružje bakarsko 13. maja natecanja, a slet 3. juna u Kraljevici, u vinodolsko-uskočkom okružju biće 15. jula — prilikom proslave 25. godišnjice Sok. društva u Novom — župsko natecanje u plivanju i veslanju u Novom, a okružni slet u Senju 27. maja, u ličkom okružju, posle sletova u Sarajevu i Zagrebu, održaće se i župski slet sokolskih četa u Otočcu uz obvezatno sudjelovanje svih župskih jedinica.

Kod proračunske tačke mnogo je raspravljano. Župski proračun predviđa za ŽTO svega 13.000 Din. Više je nemoguće stvoriti s obzirom na to, što su podbacili župski prihodi od obvezatnih doprinosa jedinica. ŽTO trebao bi bar 25.000 Din, ako hoće u redu da izvrši svoj program rada. Svakako je potrebno da se svota za tehničke potrebe povisi. Zbor se je na predlog br. Borasa složio u tome da se od glavne god. skupštine zatraži za potrebe ŽTO-a najmanje 18.000 Din, i da se predloži, da se jedinicama, koje do 1. juna o. g. ne plate dug svoj župi i Savezu u ime prinosa, kao i prinos za I polovicu t. g., neće dopustiti da nastupe na sletovima. Ovaj je predlog primljen. Dalje je br. Boras izvestio, da se župi pruža mogućnost da dobije dva stalna župska prednjačica, učitelja bez mesta. U tu svrhu moli delegate da mu jedinice predlože dva zgodna lica. Rešeno je i pitanje ko da se pošalje na savezne prednjačke tečajeve. Izbor dvaju kandidata izvršio je župa. Bio je prihvaćen predlog za izbor župskog načelnika (ice) i njihovih zamenika. Glavnoj godišnjoj skupštini biće predložen: za načelnika br. Marijan Boras, i zamenik br. Janko Jazbec,

II zamenik br. Ante Margan; za župsku načelnicu s. Gabra Šepić, i zamenicu s. Roma Mohorić, II zamenicu s. Nada Kangrga.

Kod eventualija izneo je br. Potkonjak (Gospić) da treba da se u župi uvede referat za sok. čete. Predlog je primljen. Isti je predložio, s obzirom na činjenicu, da su se u sok. redove uvukli mnogi ljudi, koji ne znaju što je Sokolstvo te samo koče pravi sok. rad u jedinicama, da se donese zaključak, da se za člana uprave sok. jedinica mogu birati samo ona lica, koja su bar tri godine provela u vežbaonici. I ovaj je predlog bio primljen.

Kao poslednja tačka došao je predlog glavnoj god. skupštini za izbor nove župske uprave. Pročitan je spisak lica, koja treba da po mišljenju ŽTO-a uđu u upravu župe. Lista je bila jednoglasno primljena.

S time je bio dnevni red iscrpljen, te je i ovo važno sok. zborovanje bilo zaključeno. — Prof. A. Š.

JABLANAC. — Sokolska četa u Jablancu priredila je 19. III o. g. naveče u hotelu »Velebit« svoju sokolsku akademiju. Kao prva tačka programa bilo je pevanje sokolske dece pod vodstvom brata načelnika Labaja »Sokolski pozdrav«. Starešina čete brat Josu Vukušić pozdravio je srdačnom dobrodošlicom goste iz Karlobaga i Senja, kao i domaće. U svom govoru ocrtao je povest Sokolstva i njegovo značenje za jugoslavenski narod. Kao treću tačku programa deklamovao je vrlo lepo pesmu »Mali Sok« Andelko Balen. Iza toga su sledile proste vežbe za zagrebački slet muške i ženske dece, a Zlata Borovac deklamovala je pesmu »Jugoslavenče s Jadrana« od Mih. D. Petkovića. Hor sokolske dece otpjevao je pesmu »Proleće« od J. N. Sprahmauna. Sledile su proste vežbe za zagrebački slet ženskog naraštaja. »Oj u luze«, rusku narodnu pesmu, otpjevao je muški hor vodstvom školskog upravitelja brata Labaja, Muško članstvo izvelo je proste vežbe za zagrebački slet. Pesmu »Bili smo i bićemo« od dr. V. V. Rašića deklamovala je vrlo lepo učenica Ivanka Jurčić. Hor sokolske dece otpjevao je »Ropće mlin u dolu« od Drag. P. Ilića. Učenik Mate Štokić deklamovao je pesmu »Sokole« od dr. V. V. Rašića. »Garavuš«, otpjevao je muški hor čete. Pesmu »Sokole«, deklamovao je lepo Pavelić Josu. Na koncu programa predavao je četni prosvetar brat dr. Ivo Benić »Sokolstvo kao narodni pokret«. Program je precizno izveden, te je publika svaku tačku nagradila s burnim aplauzom. Posle programa razvila se prijateljska zabava uz ples, narodna kola i jablanačke igranke, te tombola i licitacija.

KRK. — 18. marta priredena je u ovdašnjem Sok. društvu proslava u čast Masarikova rođendana. Proslava održana je u punoj sokolarni, koja je u tu svrhu bila okićena velikom svečarvom slikom i češkoslovačkom zastavom. Po otpjevanom Sokolskom pozdravu, što su ga izveli naraštaji i nara-

štajke, uzeo je reč br. Ivan Linardić, koji je u lepom govoru prikazao ličnost Masarika i njegovo značenje u novijoj historiji Čehoslovačka i Jugoslovena, a posebno kao Sokola. Potom je isti naraštajski zbor otpjevao češkoslovačku himnu, a mali br. Perović deklamovao je prigodnu čestitku Masarikovu 84. rođendanu. Zatim je izvedena »Česka beseda« i »Krakovjak« (članovi i članice) i sa završnom reči br. Linardića zaključena je ova kratka, ali uspešna proslava, ostavivši kod svih vrlo ugodan dojam.

Župa Šibenik - Zadar

KNIN. — Predavanje br. univ. prof. dr. Šišića. Na molbu Sokolskog društva u Kninu, upućenu br. dr. F. Šišiću, profesor u univerzitetu u Zagrebu, da u ovdašnjem Sokolskom društvu održi jedno predavanje, naš poznati istorik rado se odazvao molbi i je pred punom prostranom dvoranom Sokolskog doma održao predavanje s temom: »Evropska kriza zbog izlaska Srbije na Jadran 1912«.

Predavanje je br. dr. Šišić popratio diplomatskim aktima i dokumentima.

I ako je predavanje potrajalo duže vremena, ono je od strane publike bilo — zbog svoje interesantnosti — vrlo pažljivo praćeno kroz čitavo vreme.

Na koncu publika je predavača nagradila burnim aplauzom.

Uprava Sokolskog društva toplo je zahvalila našem uvaženom istoriku i sokolskom bratu i umolila ga, da ga što češće vidi u Kninu.

Brat dr. Šišić uvek se rado odazivao pozivima ovdašnjeg Sokolskog društva, pa je to i ovoga puta rado učinio, premda je od nekih građana bio zamoljen, da svoje predavanje održi u ovdašnjem »Grand-hotelu«.

Milo nam je, da je ovaj izraz pažnje prema Sokolstvu sa strane jednog od najboljih naših istorika, u Kninu primljen s velikim zadovoljstvom.

Župa Zagreb

PODSUSED. — Sokolska četa u Podsusedu održala je ove nedelje, po sreskom veterinaru br. dr. Štajneru poučno predavanje o stačarstvu, kao najvažnijoj grani u narodnom gospodarstvu, zatim o čuvanju zdravlja stoke, kao temelj svakog gospodarstva, higijeni staja i stoke, kao i o zaraznim bolestima kod stoke. Predavač je brojnom članstvu i seljaštvu prikazao u praktičnom i lako shvatljivom stilu mnoge greške oko timarenja stoke, te ih upućivao na ispravan način rada.

Posle predavanja stavljali su slušači razne upite, na koje je predavač najpripravnije odgovarao.

Ovo predavanje uticao je korisno na ovdašnji narod, koji se mnogo bavi stočarstvom naročito radi mleka, pa su praktične upute, date po br. dr. Štajneru, primljene po slušaocima s velikim oduševljenjem.

73-15

Nove sokolske knjige

U našoj nakladi izašle su sledeće nove sokolske knjige:

Boko Jos.:

Pripovetke za sokolsku decu i naraštaj (sa slikama). — Cena 8 Din

Milčinski Fran:

Junaštvo, priča sa slikama — srpskohrvatski. — Cena 5 Din

Hébert G. - Trček:

Sport zoper telesno vzgojo. — Cena 10 Din

Sajovic - Trček:

Priprave za vadičeljske izpite (sa slikama). — Cena 18 Din

Schmidt - Pichler:

Fiziologija telesnog vežbanja (sa slikama). — Cena 35 Din

Šulce:

Sokolski sustav telovežbe, drugo izdanje. — Cena 55 Din

U štampi: Dr. Vaniček - Drenik: Baton i boks

Jugoslavenska Sokolska Matica
LJUBLJANA, NARODNI DOM
Telefon 25-43 • Račun poštanske štedionice Ljubljana 13.831

JADRANSKA PLOVIDBA D. D.

SUŠAK

Redovita parobrodna služba u svim pravcima jugoslavenskog primorja i Jadranskog Mora, za Dalmaciju, Albaniju i Grčku

JEVINA TURISTIČKA PUTOVANJA
10-11 dana za Dalmaciju i Grčku
6 dana za Dalmaciju

Uključiv hranu i krevet na brodu
udobni putnički parobrodi — dobra kuhinja — prvoklasna podvorb

Tražite prospekte!

Upute daje Jadranska plovidba u Sušaku, sve njezine agencije i svi veći putnički uredi u tu- i inozemstvu

Oglašujte u Sokol. glasniku!

Sokolske papuče, kao i ostale sportske pribore
kupujte kod

»Negro«
Zagreb — Ilica 19
Tražite cijenik!

Vse tiskovine za sokolska društva, potrebne knjige za sokolske knjižnice, vabila, letake, lepake za sokolske priredbe Vam izdela Učiteljska tiskarna. Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige, časopise, revije, vizitke, bloke, račune, jedilne liste, posmrtnice in mladinske liste. Ilustrira knjige v eno- in večbarvnem tisku. / Lastna tvornica šolskih zvezkov. Knjigovoznica. Oddelek za učila z veliko zalogo slik naših velmož

KNJIGARNA
V LJUBLJANI
PODRUŽNICA
V MARIBORU
Tyrševa ulica štev. 44

UČITELJSKA TISKARNA

V LJUBLJANI, FRANČIŠKANSKA 6

71-14